

Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Rozsudek zjišťuje, že okno bytu, v němž obžalovaná N-ovou na klíč uzamkla, je asi 1 m 60 cm vysoko nad zemí a že pod ním byly narovnané cihly; o římsu se rozsudek nezmiňuje, než není pochybnosti, že by ani ohled na tuto římsu, o níž se v četnické zprávě uvádí, že se nachází pod oknem ve výši 80 cm, a že N-ová při slézání našla na ní oporu pod nohama, nebyl ničeho změnil na závěru, k němuž dospěl soud a dle něhož v jednání obžalované, zjištěné rozsudkem, dlužno spatřovati objektivní skutkovou podstatu zločinu podle §u 93 tr. zák., která nevyžaduje, aby překážka volnosti pohybu byla nepřekonatelná (nebo jen násilím odstranitelná). Posléz uvedený právní názor odpovídá zákonu, jehož porušení nebo nesprávné použití nelze tudíž spatřovati ani v tom, že soud bez ohledu na onu možnost, uniknouti z uzamčeného bytu oknem, v uzamčení N-ové obžalovanou shledal omezování její osobní svobody povahy, naznačené v §u 93 tr. zák. Není především bez významu, že svémocné věznění je v §u 93 tr. zák. uvedeno zvlášť jako jeden ze způsobů, jímž se v užívání osobní svobody překáží; mělo tím zřejmě býti naznačeno, že věznění je nejtypičtější, zároveň však i nejintenzivnější formou zločinného omezování osobní svobody. Okno prohlašuje zmateční stížnost neprávem za východ, jímž bylo N-ové možno z místnosti vyjít. Již v rozsudkových důvodech uvádí se případně, že okno nelze považovati za řádný a normální východ z pokoje. K tomu dlužno dodati, že osoba, vylézající z okna bytu, může býti vydána v šanc posměchu ba dokonce nebezpečí podezření, že dlela v cizím bytě za účelem nekalým, po případě i trestným. Mylně má zmateční stížnost za to, že věznění nabývá povahy, kterou má na mysli § 93 tr. zák., pouze tehdy, bylo-li vězněnému jen s nebezpečím, totiž s nebezpečím pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost možno uniknouti z místnosti, ve které je vězněn; rozsudková zjištění nikterak nenasvědčují správnosti názoru zmateční stížnosti, že N-ová mohla z bytu oknem vyjít zcela snadno a bez nebezpečí. I když se pod oknem nacházela ona římsa, o níž se ostatně rozsudek nezmiňuje, nelze v ní a v cihlách, rovněž pod oknem narovnaných, spatřovati jakési schodky, po nichž by byla N-ová mohla sejít docela pohodlně, uváží-li se, že se cihly mohly pod ní snadno sesouti. Na váhu padá v tom ohledu opět i okolnost, že šlo o ženu, nad to již 60letou, tedy osobu následkem pokročilého věku zajisté již tělesně méně obratnou, která, jak se uvádí v rozsudkových důvodech, nemohouc se z bytu (jinak) vzdáliti, až teprve asi po ¼ hodině byla nucena vyléztí (vyskočiti) oknem. Nelze tudíž říci, že překážka, kterou N-ová uzamčením v bytě připravena byla o volnost opustiti byt, byla tak nepatrnou, že komukoli a zejména jí samotné bylo snadno možným, jí překonati, ačkoli jen v tom případě byl by na místě úsudek, že nešlo o věznění zločinné povahy ve smyslu §u 93 tr. zák.

Čís. 1807.

Zákon o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863.
Soudce je povinen prozkoumati opravu (§ 19, 21 zákona), i když obhájce připustil, že odpovídá zákonu.

Zodpovědný redaktor je oprávněn odepřítí uveřejnění opravy, jež svádí nečestné jednání, v hanlivém článku vytýkané, na jiné určité osoby, jimiž by mohl býti redaktor pro uveřejnění stíhán podle §u 493 druhý odstavec tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1924, Zm II 520/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního trestního soudu v Brně ze dne 2. srpna 1924 a potvrzujícím jej rozsudkem zemského trestního co odvolacího soudu v Brně ze dne 13. září 1924 porušen byl zákon v §u 21 tisk. zákona; rozsudky ty se zrušují a obžalovaný Josef Ch. sprostňuje se podle §u 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podle §u 19 a 21 tisk. zákona, jehož se prý dopustil tím, že jako zodpovědný redaktor periodického časopisu na žádost Zikmunda S-a, periodickým časopisem dotčeného, bezdůvodně odepřel pojati do časopisu opravu v článku ze dne 29. května 1924, č. 132 pod nadpisem »Kandidátní listina č. 9« sdělených skutečností, a to v nejdříve po žádosti vyšlém čísle nebo v následujícím čísle způsobem, v zákoně předepsaným.

D ů v o d y:

V časopisu ze dne 29. května 1924 č. 132 byl otištěn článek »Kandidátní listina č. 9«, ve kterém jest Zikmund S. napaden a urážen. Dne 10. července 1924 došla okresnímu trestnímu soudu v Brně soukromá obžaloba Zikmunda S-a, v níž se uvádí, že zodpovědnému redaktoru Jožu Ch-ovi byla dne 29. května doporučeným dopisem zaslána oprava zmíněného článku podle §u 19 tisk. zák. a že Ch. zdráhá se opravu uveřejniti. Soukromý obžalobce navrhl proto odsouzení obviněného pro přestupek podle §u 21 tiskového zákona. Obviněný Joža Ch. zodpovídal se při líčení dne 14. července 1924 v ten rozum, že se nepamatuje, zda nějakou opravu ve smyslu §u 19 zák. o tisku od soukromého obžalobce obdržel, a že by byl zákonné své povinnosti vyhověl, kdyby ji byl obdržel. Líčení bylo za účelem provedení důkazů odročeno a soukromému obžalobci uloženo, by opis opravy při příštím stání předložil. Při pokračování líčení dne 2. srpna 1924 uvedl obžalovaný, že opravy od soukromého obžalobce dosud neobdržel, že ji proto ještě uveřejniti nemohl, a že ji ihned uveřejní, jakmile ji dostane. Opis opravy soukromým obžalobcem předložen nebyl a zástupce jeho vedl o jejím obsahu důkaz svědkem. Obhájce obžalovaného připustil, že oprava odpovídala zákonu, ač obsah není obžalovanému znám, trval však na tom, že opravy nedostal, a vedl svědky o způsobu, kterým se státi mohlo, že se oprava do jeho rukou nedostala. Okresní soud, zamítнув přípuštění navržených důkazů, rozsudkem ze dne 2. srpna 1924 uznal právem, že obviněný Joža Ch. jest vinen přestupkem podle §§ů 19 a 21 tisk. zák., poněvadž bezdůvodně odepřel pojati do »S.« opravu skutečností ve zmíněném

článek sdělených na žádost Zikmunda S-a, že se odsuzuje k peněžitému trestu, že jest dále povinen, v nejbližší číslo po pravomoci rozsudku onu opravu pojmá, a že se současně nařizuje zastavení vydávání S. až do splnění této povinnosti. V důvodech rozsudku se praví, že svědkem Z-ou jest prokázáno, že obviněný opravu obdržel, a že obviněný sám nepopírá, že oprava odpovídala zákonitým předpisům.

Teprve po vynesení rozsudku předložil Zikmund S. soudu vyhotovení opravy, jež jest ve spisech. Obviněný Josef Ch. podal proti rozsudku odvolání, v němž brojil zejména proti obsahu Zikmundem S-em po vydání rozsudku prvé stolice mu zasláné opravy, nevyhovující prý zákonu, poněvadž není pouhým vyvrácením sdělených skutečností. Zároveň poukazoval odvolatel na to, že rozsudek jest pro něho neuskutečnitelným, poněvadž mu nařizuje uveřejnění opravy, které v rukou nemá a jejíž obsahu nezná. Zemský trestní jako odvolací soud v Brně zamítl rozsudkem ze dne 13. září 1924 na základě provedeného odvolacího líčení odvolání obviněného. Odvolací soud nabyt rovněž přesvědčení, že obviněný opravu svého času obdržel, a uznal, že prvý soudce právem nařídil obviněnému uveřejnění oné opravy, neboť prý obviněný sám při hlavním přeličení připustil, že oprava zákonu odpovídala. Ostatně prý odvolací soud měl při svém rozhodování po ruce znění opravy a shledal, že obsah nevybočuje z mezí, jež dány jsou právem opraviti tvrzení v článku obsažená. Rozsudky obou stolic se nesrovnávají se zákonem. Okresní soud odsoudil obviněného, ač neznal obsahu opravy vůbec, spokojiv se s prohlášením obhájce, dle něhož tento připustil, že oprava zákonu odpovídá. Avšak takové prohlášení nezbavovalo soudce povinnosti, by sám opravu prozkoumal a posoudil, zda vyhovuje zákonným požadavkům (je-li tu vůbec skutková povaha trestného činu). Stejně, jako nelze odsouditi nikoho pro doznanou třeba krádež, kteráž objektivně nebyla zjištěna a snad ani spáchána, nemohl býti obžalovaný odsouzen pro neuveřejnění opravy, jejíž znění soudce ani neznal. Dodatečně skutečně se také ukázalo, jak níže bude dovedeno, že oprava zákonu nevyhovovala, a že odepření jejího uveřejnění, byť i skutečně obžalovanému byla doručena, bylo by bývalo oprávněno a že neodepřel bezdůvodně tak učiniti, jak předpokládá § 21 tisk. zákona. Odsuzujícím rozsudkem okresního soudu porušeno bylo toto ustanovení tisk. zákona.

Také názor soudu odvolacího, že oprava odpovídala v celém svém obsahu předpisu §u 19 zák. o tisku jest právně mylným. Odvolací soud, který při svém rozhodování měl autentické znění opravy již po ruce, předpokládá pouze, že se toto znění s původním zněním opravy shoduje, ale obžalovaný to v odvolání rovněž popírá. Tím se však odvolací soud vůbec nezabývá a uvádí, že soukromý obžalobce nevybočil z mezí, jež dány jsou mu právem, opraviti tvrzení v dotyčném článku obsažená. Na prvý pohled prý by se to sice o posledních pěti řádcích opravy zdálo, ale při bedlivějším prozkoumání těchto řádků prý vysvítá, že i v nich obsažena jest oprava sdělení v dotyčném článku obsažených, neboť se v něm o soukromém obžalobci tvrdí, že chodí rád každodenně pozdě domů a to v takovém stavu, že jeho nadávky, kterými častuje svou ženu, rozléhají se po celém domě, takže i malé děti se pak táží rodičů, co

jména ta znamenají. Uvádí-li tedy soukromý obžalobce ku konci své opravy, že nikoliv od něho, nýbrž od sousedky D-ové a její dcery Sch-ové děti takové nadávky často slyšeti mohly, opravuje a na pravou míru uvádí tím právě obžalobce ona urážlivá tvrzení. Jak z předloženého vyhotovení opravy a z citovaného obsahu rozsudku odvolací stolice samého plyne, svádí soukromý obžalobce nečestné jednání, v hanlivém článku mu vytýkané na osoby jiné, vlastními jmény jmenované, a objektivně šlo tedy zřejmě o urážku těchto osob. Kdyby obžalovaný takovou opravu byl uveřejnil, byl by jako rozšiřovatel podle §u 493 odstavec druhý tr. zák. stejně zodpovědným jako první původce. Krom toho obsahuje však oprava i osobní výpady proti zmíněným osobám a v poslední větě není vůbec opravou, nýbrž osobním odsuzováním způsobu psaní uveřejněné stati, což odvolací rozsudek vůbec úplně pomíjí. Právem mohlo tudíž uveřejnění opravy býti odepřeno a nebylo lze nalézt, že odepření toto bylo bezdůvodné.

Čís. 1808.

»Poškozující« úmysl §u 197 tr. zák. vyžaduje úmysl podvedenému na v ž d y odniti možnost disponovati s vylákaným předmětem; byla-li předstírána určitá vlastnost prodaného předmětu, předpokládá nedobytnost nároku ze správy proti pachateli.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1924, Zm I 188/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. února 1924, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ů 197, 200 a 203 tr. zák., povolil však v neveřejném zasedání podle §u 362 tr. ř. mimořádnou obnovu řízení ve prospěch obžalované, zrušil rozsudek nalézacího soudu a vrátil věc témuž nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Přezkoumáváje rozsudek, dospěl Nejvyšší soud jako soud zrušovací k závažným pochybnostem o správnosti skutečností, rozsudku za základ položených. Jde především o rozsudkový výrok, že nutno pokládati Arnošta T-u jednáním obžalované za značně poškozeného, že utrpěl škodu 2.000 Kč převyšující a že úmysl obžalované směřoval k tomuto jeho poškození. Dle zjištěného stavu věci šlo o prodej obchodu i se zařízením a zbožím, při němž obžalovaná jako strana prodávající ujišťovala Arnošta T-u, že v obchodě jest zboží již zaplaceného za 25.000 Kč a nezaplaceného za dalších okrouhle 8.000 Kč, ač v obchodě bylo ve skutečnosti jen zboží nejvýše za 10.000 Kč; jde tu zřejmě o »dicta et promissa«, o slib určité vlastnosti prodaného předmětu, jenž zavazuje obžalovanou podle zásad občanského zákona k náhradě, když přísli-